

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการรูป	(12)
รายการตารางผนวก	(16)
รายการรูปผนวก	(19)
บทที่	
1. บทนำ	1
บทนำต้นเรื่อง	1
ตรวจเอกสาร	4
ปลาตาหวาน	4
ปลาปากคม	7
โครงสร้างของกล้ามเนื้อและโปรตีนในเนื้อปลา	9
ผลิตภัณฑ์ไส้กรอก	10
อิมัลชัน	19
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	25
2. วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทดลอง	26
วัสดุ	26
อุปกรณ์	27
วิธีการทดลอง	29
1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของวัตถุดิบ	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2) ศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงของวัตถุติระหว่างการเก็บรักษาต่อคุณสมบัติของโปรตีนแอคโตไมโอซิน และคุณภาพไส้กรอกปลาอิมัลชัน	29
3) ศึกษาผลของสัดส่วนของปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีต่อคุณภาพไส้กรอกปลาอิมัลชัน	33
4) ศึกษาผลของปริมาณไขมันที่มีต่อคุณภาพไส้กรอกปลาอิมัลชัน	34
3. ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง	35
1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของปลาตาหวานและปลาปากคม	35
2) การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของปลาระหว่างการเก็บรักษาต่อคุณสมบัติของโปรตีน	36
3) การศึกษาผลของสัดส่วนของปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีต่อคุณภาพไส้กรอกปลาอิมัลชัน	66
4) การศึกษาผลของปริมาณไขมันที่มีต่อคุณภาพไส้กรอกปลาอิมัลชัน	72
4. สรุปผลการทดลอง	77
เอกสารอ้างอิง	79
ภาคผนวก	89
ประวัติผู้เขียน	135

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	องค์ประกอบทางเคมีของไส้กรอกอิมัลชัน	3
2	องค์ประกอบทางเคมีของปลาปากคม	8
3	สูตรต้นแบบการผลิตไส้กรอกอิมัลชันจากเนื้อปลา	31
4	องค์ประกอบทางเคมีของปลาตาหวานและปลาปากคม	36
5	ลักษณะทางกายภาพของปลาตาหวานและปลาปากคม	37
6	ค่าพีเอชจากกล้ามเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคมที่เก็บรักษา ในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	43
7	ค่าลักษณะเนื้อสัมผัส โดยวิธี TPA ของไส้กรอกอิมัลชัน จากปลาตาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	57
8	ค่าลักษณะเนื้อสัมผัส โดยวิธี TPA ของไส้กรอกอิมัลชัน จากปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	57
9	ค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุกของไส้กรอกอิมัลชัน จากปลาตาหวานและปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	59
10	ลักษณะเนื้อสัมผัส โดยวิธี TPA ของไส้กรอกอิมัลชันจาก ปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีสัดส่วนต่างๆ	67
11	ค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุกของไส้กรอกอิมัลชันจาก ปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีสัดส่วนต่างๆ	67
12	คะแนนความชอบ โดยวิธี Hedonic Scale (9 คะแนน) ของ ไส้กรอกอิมัลชันจากปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีอัตราส่วนต่างๆ	68
13	ลักษณะเนื้อสัมผัส โดยวิธี TPA ของไส้กรอกอิมัลชันที่มีสัดส่วน ปริมาณไขมันและปริมาณน้ำต่างๆ	73
14	ค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุกของไส้กรอกอิมัลชันที่มีสัดส่วน ของปริมาณไขมันและปริมาณน้ำต่างๆ	74

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	คะแนนความชอบ โดยวิธี Hedonic Scale (9 คะแนน) ของไส้กรอก อิมัลชันที่มีสัดส่วนของปริมาณไขมันและปริมาณน้ำต่างๆ

รายการรูป

รูปที่	หน้า	
1	ลักษณะของปลาตาหวาน	6
2	ลักษณะของปลาปากคม	6
3	แสดงอิมัลชันของน้ำมันในน้ำ โดยไขมันหยดเล็กละเอียดเป็น disperse phase และน้ำเป็น continuous phase	20
4	ลักษณะของอิมัลชันในไส้กรอก	20
5	แสดงรูปแบบของอิมัลชันที่มีเม็ดไขมันถูกห่อหุ้มด้วยโมเลกุลของ emulsifying agent	21
6	กระบวนการผลิตไส้กรอกปลาอิมัลชัน	32
7	ปริมาณ TVB-N จากกล้ามเนื้อปลาตาหวาน และปลาปากคม ที่เก็บรักษาในน้ำแข็ง ที่ระยะเวลาต่างๆ	39
8	ปริมาณ TMA-M จากกล้ามเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคม ที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	40
9	รูปแบบการย่อยสลายโปรตีนกล้ามเนื้อปลาตาหวานที่เก็บรักษา ในน้ำแข็งเป็นระยะเวลาต่างๆ โดย SDS-PAGE (running gel เข้มข้นร้อยละ 10 และ stacking gel เข้มข้นร้อยละ 4) โดยใช้ปริมาณโปรตีน 30 ไมโครกรัม	46
10	รูปแบบการย่อยสลายโปรตีนกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษา ในน้ำแข็งเป็นระยะเวลาต่างๆ โดย SDS-PAGE (running gel เข้มข้นร้อยละ 10 และ stacking gel เข้มข้นร้อยละ 4) โดยใช้ปริมาณโปรตีน 30 ไมโครกรัม	47
11	ปริมาณซัลไฟไฮดริล (Sulphydryl group) ของโปรตีนแอคโตไมโอซิน ที่สกัดจากกล้ามเนื้อปลาตาหวาน และปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็ง ที่ระยะเวลาต่างๆ	49
12	ค่า Hydrophobicity (SoANS) ของโปรตีนแอคโตไมโอซินจากปลาตาหวาน และปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	51

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
13	53
ค่า Emulsifying capacity (มิลลิลิตรของน้ำมันต่อเนื้อปลา 1.39 กรัม) จากกล้ามเนื้อปลาดาทาหวานและปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	
14	54
ค่า Emulsifying capacity (มิลลิลิตรของน้ำมันต่อแอคโตไมโอซิน 1.39 กรัม) ของโปรตีนแอคโตไมโอซินจากกล้ามเนื้อปลาดาทาหวาน และปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	
15	60
ลักษณะโครงสร้างของเม็ดไขมันที่ถูกห่อหุ้มด้วยโปรตีนในไส้กรอกอิมัลชันจากปลาดาทาหวานสด ด้วย Scanning Electron Microscope (10,000X)	
16	62
ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาดาทาหวานที่เวลาการเก็บรักษา 0 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	
17	62
ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาดาทาหวานที่เวลาการเก็บรักษา 4 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	
18	63
ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาดาทาหวานที่เวลาการเก็บรักษา 8 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	
19	63
ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาดาทาหวานที่เวลาการเก็บรักษา 12 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	
20	64
ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาปากคมที่เวลาการเก็บรักษา 0 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
21 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาปากคมที่เวลาการเก็บรักษา 4 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	64
22 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาปากคมที่เวลาการเก็บรักษา 8 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	65
23 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากปลาปากคมที่เวลาการเก็บรักษา 12 วัน ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	65
24 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคมผสมในอัตราส่วน 1 : 0 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	69
25 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคมผสมในอัตราส่วน 0.9 : 0.1 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	69
26 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคมผสมในอัตราส่วน 0.8 : 0.2 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	70
27 ลักษณะ โครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคมผสมในอัตราส่วน 0.7 : 0.3 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	70

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
28 ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและปลาปากคมผสมในอัตราส่วน 0.6 : 0.4 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	71
29 ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและโดยใช้ปริมาณน้ำมันร้อยละ 5 และปริมาณน้ำร้อยละ 17 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	75
30 ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและโดยใช้ปริมาณน้ำมันร้อยละ 10 และปริมาณน้ำร้อยละ 12 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	76
31 ลักษณะโครงสร้างจุลภาคของไส้กรอกอิมัลชันที่เตรียมจากเนื้อปลาตาหวานและโดยใช้ปริมาณน้ำมันร้อยละ 15 และปริมาณน้ำร้อยละ 7 ถ่ายด้วย Scanning Electron Microscope (5000X)	76

รายการตารางผนวก

ตารางผนวกที่	หน้า	
1	เกณฑ์การวิเคราะห์ลักษณะของปลาที่มีคุณภาพแตกต่างกัน	98
2	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณค่าที่ระเหยได้ (TVB-N) ของกล้ามเนื้อปลาดาทาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	122
3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณค่าที่ระเหยได้ (TVB-N) ของกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	122
4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณไตรเมทิลเอมีน (TMA-N) ของกล้ามเนื้อปลาดาทาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	122
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณไตรเมทิลเอมีน (TMA-N) ของกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	123
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าพีเอชของกล้ามเนื้อปลาดาทาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	123
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าพีเอชของกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	123
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณ Sulfhydryl ของโปรตีน แอกโตไมโอซินจากกล้ามเนื้อปลาดาทาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	124
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณ Sulfhydryl ของโปรตีน แอกโตไมโอซินกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	124
10	ค่า Hydrophobicity (SoANS) ของโปรตีนแอกโตไมโอซินจากปลาดาทาหวาน ที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	124
11	ค่า Hydrophobicity (SoANS) ของโปรตีนแอกโตไมโอซินจากปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	125

รายการตารางผนวก (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณ Emulsion capacity ของ กล้ามเนื้อปลาตาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	125
13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณ Emulsion capacity ของ กล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ระยะเวลาต่างๆ	125
14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณ Emulsion capacity ของ แอคโตไมโอซินจากกล้ามเนื้อปลาตาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ ระยะเวลาต่างๆ	126
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปริมาณ Emulsion capacity ของ แอคโตไมโอซินจากกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งที่ ระยะเวลาต่างๆ	126
16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าลักษณะเนื้อสัมผัสโดยวิธี TPA ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากกล้ามเนื้อปลาตาหวานที่เก็บรักษา ในน้ำแข็งเป็นเวลา 0-12 วัน	127
17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าลักษณะเนื้อสัมผัสโดยวิธี TPA ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษา ในน้ำแข็งเป็นเวลา 0-12 วัน	128
18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าลักษณะเนื้อสัมผัส โดยวิธี TPA ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีสัดส่วนต่างๆ	129
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการทดสอบการยอมรับทางประสาท ต่องังจืดคุณภาพต่างๆ ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากปลาตาหวานและ ปลาปากคมที่มีสัดส่วนต่างๆ	130
20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าลักษณะเนื้อสัมผัสโดยวิธี TPA ของไส้กรอกปลาอิมัลชัน โดยแปรปริมาณไขมัน และปริมาณน้ำต่างๆ	131

รายการตารางผนวก (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสต่อปัจจัยคุณภาพต่างๆ ของไส้กรอกปลาอิมัลชัน โดยแปรปริมาณไขมัน และปริมาณน้ำต่างๆ	132
22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุก (Cooking loss) ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากกล้ามเนื้อปลาตาหวานที่เก็บรักษาในน้ำแข็งเป็นเวลา 0-12 วัน	133
23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุก (Cooking loss) ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากกล้ามเนื้อปลาปากคมที่เก็บรักษาในน้ำแข็งเป็นเวลา 0-12 วัน	133
24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุก (Cooking loss) ของไส้กรอกปลาอิมัลชันจากปลาตาหวานและปลาปากคมที่มีสัดส่วนต่างๆ	133
25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าการสูญเสียน้ำหนักหลังทำให้สุก (Cooking loss) ของไส้กรอกปลาอิมัลชัน โดยแปรปริมาณไขมันและปริมาณน้ำต่างๆ	134

รายการรูปผนวก

รูปผนวกที่	หน้า
1 กราฟมาตรฐานสำหรับหาปริมาณโปรตีน โดยใช้ Bovine Serum Albumin เป็นสารละลายโปรตีนมาตรฐาน	102
2 กราฟแสดงการวัดเนื้อสัมผัส โดย Texture Profile Analysis	113
3 ไม้กรอกปลาอิ้มัลชันจากเนื้อปลาดาทาหวาน (บน) และไม้กรอกปลาอิ้มัลชันจากเนื้อปลาปากคม (ล่าง)	114
4 เครื่อง TA-XT2 Texture Analyzer ติดตั้งหัว Cylinder เส้นผ่านศูนย์กลาง 25 มิลลิเมตร	115
5 เครื่อง TA-XT2 Texture Analyzer ติดตั้งหัว Warner – Bratzler Blade	116
6 กราฟแสดงการวัดเนื้อสัมผัส โดยใช้ Warner – Bratzler Blade	117